

DẠY THÊM - HỌC THÊM: THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ BIỆN PHÁP ĐỂ KHẮC PHỤC NHỮNG BẤT CẬP

TRẦN VŨ*

1. Thực trạng về dạy thêm - học thêm (DT-HT) ở trường phổ thông

Nhiều năm qua, ngành GD-ĐT đã có những văn bản chỉ đạo nhằm chấm dứt tình trạng DT-HT như: Chỉ thị 15/2000/CT-BGDĐT ngày 17/5/2000 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về các biện pháp cấp bách tăng cường quản lí DT-HT có ghi: "*Những biểu hiện lệch lạc, tiêu cực trong việc DT-HT từ tiểu học đến trung học phổ thông (THPT) và ôn luyện, thi tuyển sinh không những chưa được ngăn chặn mà ngày càng phổ biến, gây bất bình trong nhân dân*" (1). Sau đó, Bộ GD-ĐT ban hành quyết định số 03/2007/QĐ-BGDĐT quy định về DT-HT (2); tiếp theo là thông tư số 17/2012/TT-BGDĐT, ngày 16/5/2012 ban hành quy định về DT-HT, nêu cụ thể nguyên tắc DT-HT, các trường hợp không được dạy thêm (3) nhưng kết quả việc thực hiện ở một số địa phương vẫn còn những vấn đề bất cập. Vì vậy, hội nghị lần thứ 6 BCH TW khóa XI đưa ra kết luận số 51-KL/TW ngày 29/10/2012 về đề án "*Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*" đã chỉ ra: "*Những hiện tượng tiêu cực trong tuyển sinh, thi và cấp bằng, lạm thu, dạy thêm chậm được khắc phục, gây bức xúc xã hội*" và đề ra nhiệm vụ: "*Các cấp ủy đảng, chính quyền và ngành giáo dục triển khai đợt sinh hoạt, hiến kế và xây dựng chương trình hành động, khắc phục cơ bản tiêu cực trong DT-HT, việc lạm thu và sử dụng không đúng mục đích, tiêu cực trong thi cử*" (4).

Ở trường THPT, các giáo viên (GV) cũng cần nắm được: - Nguyên tắc DT-HT là: "*Không dạy thêm trước những nội dung trong chương trình giáo dục phổ thông chính khóa, đối tượng học thêm là học sinh (HS) có nhu cầu học thêm, tự nguyện và được gia đình đồng ý, không được dùng bất cứ hình thức nào để ép buộc gia đình và học sinh học thêm, không tổ chức lớp DT-HT theo các lớp học chính khóa, không dạy thêm đối với HS đã được nhà trường tổ chức học 2 buổi/ngày, GV đang hưởng lương từ quỹ lương của đơn vị sự*

ngiệp công lập không được tổ chức DT-HT ngoài nhà trường" (3). Dạy thêm trái với nguyên tắc vừa nêu là trái với quy định của ngành GD-ĐT; - Quy định về đạo đức nhà giáo: "*Không tổ chức DT-HT trái với quy định*" (5) và hành vi GV không được làm: "*Ép buộc HS học thêm để thu tiền*" (6); - Về xử lí vi phạm: "*Cán bộ, công chức, viên chức do Nhà nước quản lí vi phạm quy định về DT-HT thì bị xử lí kỉ luật theo quy định tại nghị định số: 27/2012/NĐ-CP ngày 06/4/2012 của Chính phủ quy định về xử lí kỉ luật viên chức và trách nhiệm bồi thường hoàn trả của viên chức*" (7); - Tiêu chuẩn xếp loại về phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống là: "*Gương mẫu thực hiện đầy đủ nghĩa vụ của cán bộ công chức, các quy định của điều lệ nhà trường, quy chế về tổ chức và hoạt động của nhà trường*" (8). Tiêu chí để đánh giá, xếp loại GV theo chuẩn nghề nghiệp là: "*Chấp hành Luật giáo dục, điều lệ, quy chế, quy định của ngành*" (9); tiêu chuẩn để đạt danh hiệu lao động tiến tiến, chiến sĩ thi đua của ngành GD-ĐT: "*Không vi phạm quy chế về dạy thêm*" (10).

2. Hiện nay, việc DT-HT không đúng quy định, gây bức xúc trong dư luận xã hội. Để tìm lời giải cho vấn đề này, thông qua việc tìm hiểu thực tế, chúng tôi nhận thấy rằng: Hầu hết phụ huynh học sinh (PHHS) ai cũng mong muốn con em mình học giỏi, cuối năm được khen thưởng, được lên lớp, cuối cấp THCS sẽ trúng tuyển vào trường THPT công lập hoặc trường THPT chuyên, cuối cấp THPT đỗ tốt nghiệp và đỗ vào các trường đại học,... nên ngoài giờ học tại trường, PHHS cho con học thêm theo nhóm hoặc kèm riêng, có thể là tại nhà thầy cô, người thân hoặc các cơ sở ngoài trường,... Đồng thời, từ xu hướng học thêm của HS ngày càng nhiều, nên các em rủ nhau đi học thêm, trong số đó không ít HS đi học thêm không phải với mục đích tìm kiếm kiến thức mà để "đi chơi" hợp pháp, nhiều HS cho rằng học thêm ngoài trường không phải chịu quản lí về nền nếp nên thoải mái hơn... Do đó, DT-HT trái với quy định của ngành GD-ĐT với nhiều vấn đề bất cập vẫn còn tồn tại.

* Trưởng THPT Nguyễn Trãi - Trảng Bàng - Tây Ninh

Hiện nay, một số trường đã tổ chức dạy 2 buổi/ngày, với những trường chưa đủ cơ sở vật chất cũng đã tổ chức cho GV dạy thêm trong trường. Tuy nhiên, một bộ phận GV vẫn dạy thêm ở ngoài trái với quy định của ngành. Do vậy, việc DT-HT trái với quy định của ngành sẽ còn tồn tại nếu như công tác quản lí trường học chưa giải quyết triệt để.

3. Một số biện pháp hạn chế những bất cập trong DT-HT

Từ thực tế trên, nhằm hạn chế tình trạng DT-HT không đúng quy định của ngành GD-ĐT ở các trường phổ thông, chúng tôi đề xuất một số biện pháp sau:

1) Chi bộ nhà trường cần có nghị quyết về hoạt động DT-HT; lồng ghép nội dung DT-HT vào đăng kí "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh", phân tích, đánh giá trong sinh hoạt định kì, kiểm điểm GV vi phạm nếu có. Trên cơ sở nghị quyết của chi bộ, hiệu trưởng chỉ đạo và tổ chức thực hiện các biện pháp sau:

2) Tổ chức cho cán bộ, GV học tập quán triệt:
- Các văn bản quy định về DT-HT của ngành: *Thông tư số: 17/2012/TT-BGDĐT ngày 16 tháng 5 năm 2012 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT* quy định về DT-HT, *Quyết định số 16/2008/QĐ-BGDĐT ngày 16/4/2008 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT* quy định về đạo đức nhà giáo, *Thông tư số 12/2011/TT-BGDĐT ngày 28/3/2011 ban hành điều lệ trường THCS, THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học*; - Các văn bản pháp luật của nhà nước: *Nghị định số 49/2005/NĐ-CP ngày 11/4/2005*; *Nghị định số 40/2011/NĐ-CP ngày 08/6/2011 của Chính phủ* quy định xử phạt hành chính trong lĩnh vực giáo dục và *Nghị định số 27/2012/NĐ-CP ngày 06/4/2012 của Chính phủ* quy định về xử lí kỉ luật viên chức và trách nhiệm bồi thường hoàn trả của viên chức; - Các văn bản quy định về DT-HT của UBND tỉnh, quy định về tiêu chuẩn danh hiệu thi đua của sở GD-ĐT, quy chế đánh giá xếp loại GV mầm non, GV phổ thông của Bộ Nội vụ và chuẩn nghề nghiệp GV THCS, THPT của Bộ GD-ĐT.

Việc nắm vững các văn bản chỉ đạo của nhà nước, của ngành nhằm giúp GV nhận thức đầy đủ hơn những quy định về DT-HT, quy định về xử lí kỉ luật và xử phạt khi vi phạm, các tiêu chuẩn về danh hiệu thi đua và xếp loại công chức,... để thực hiện và tránh vi phạm.

3) Tổ chức cho GV viết đơn đăng kí, cam kết thực hiện đúng quy định về DT-HT của ngành. Tổ chức cho PHHS tìm hiểu quy định về DT-HT, quản lí tốt việc học chính khóa và học thêm của con. Định kì tổ chức họp ban đại diện và chi hội PHHS lớp để trao đổi thông tin với nhà trường về tình hình học thêm của con em mình.

4) Phối hợp với đoàn trường vận động, nhắc nhở HS chọn lựa hình thức học thêm theo quy định của ngành, của công đoàn, vận động, nhắc nhở GV bộ môn khi dạy thêm thực hiện đúng cam kết đã kí trong đơn; phối hợp tìm hiểu qua HS, PHHS, tổ dân cư nơi cư trú đối với GV có dấu hiệu hoặc có đơn thư về dạy thêm không đúng quy định.

5) Lập kế hoạch DT-HT trong trường theo quy định của ngành để đáp ứng nhu cầu DT-HT của GV, HS và PHHS. Lồng ghép kiểm tra hoạt động DT-HT vào kế hoạch kiểm tra chuyên môn của trường; tổ chức kiểm tra định kì các môn học có thi tốt nghiệp ở THCS và THPT theo hình thức tập trung, tăng cường dự giờ thăm lớp, kiểm tra việc thực hiện chương trình, quy chế cho điểm và việc đổi mới phương pháp dạy học của GV.

6) Thông qua hội nghị cán bộ - công chức về quy chế làm việc của đơn vị có điều khoản đánh giá, xếp loại và xử lí cán bộ - GV vi phạm về DT-HT. Căn cứ vào quy chế các tổ và hội đồng thi đua - khen thưởng xếp loại và đề nghị xử lí cá nhân vi phạm.

Chúng tôi tin rằng, nếu thực hiện đồng bộ và quyết liệt, đặc biệt là vai trò của hiệu trưởng phải kiên quyết trong việc chỉ đạo và tổ chức thực hiện, nhất định sẽ hạn chế được tình trạng GV dạy thêm không đúng quy định của ngành GD-ĐT, góp phần giải quyết tốt vấn đề mà xã hội hiện nay đang quan tâm. □

Tài liệu tham khảo

- (1) Chỉ thị số 15/2000/CT-BGDĐT ngày 17/5/2000 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT về các biện pháp cấp bách tăng cường quản lí dạy thêm, học thêm.
- (2) Quyết định số 03/2007/QĐ- BGDĐT Quy định về dạy thêm, học thêm.
- (3) Quy định về dạy thêm, học thêm - *Ban hành kèm theo Thông tư số 17/2012/TT-BGDĐT ngày 16/5/2012 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT.*
- (4) Kết luận số 51-KL/TW ngày 29/10/2012 Hội nghị lần thứ sáu khóa XI về đề án "Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế".
- (5) Quy định về đạo đức nhà giáo - *Ban hành kèm theo Quyết định số 16/2008/QĐ-BGDĐT ngày 16/4/2008 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT.*
- (6) Thông tư số 12/2011/TT-BGDĐT ngày 28/3/2011 ban hành Điều lệ trường trung học cơ sở, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học.

(Xem tiếp trang 60)

phải phối hợp các hoạt động đó một cách thường xuyên, liên tục; nhưng tác động nhanh và hiệu quả cao trước hết là ở hoạt động đánh giá kết quả học tập của SV. □

Tài liệu tham khảo

1. Đánh giá kết quả học tập, nguồn "Tổng hợp duhoc.24h.edu.vn/danh-gia-ket-qua-hoc-tap-hoc-sinh-sinh-vien-156-472.html"
2. Đổi mới công tác đánh giá kết quả học tập của sinh viên - một trong những biện pháp góp phần thay đổi cách dạy, cách học tại trường đại học Bạc Liêu, Nguyễn Tiến Thành - Trưởng phòng đào tạo, www.bu.ed.vn...%20Giao%20duc/thong%20tin%2010.doc
3. Giải pháp nâng cao chất lượng đánh giá kết quả học tập của sinh viên dưới hình thức trắc nghiệm khách quan. luanvan.com.co/luan-van/giai-phap-nang-cao-chat-luong-danh-gia-ket-qua-hoc-tap-cua-sinh-vien-duoi-hinh-thuc-thi-trac-nghiem-khach-quan-6504
4. Học tín chỉ ở Việt Nam có như ở Mỹ www.baomoi.com/hoc-tin-chi-o-viet-nam-co-nhu-o-my/59/9827474.2pi

www.thanhvien.com.vn/papes/20121214/dao-tao-theo-tin-chi-con-nhieu-bat-cap.aspx

5. Đào tạo theo tín chỉ còn nhiều bất cập, Mỹ Quyên, www.thanhvien.com.vn/papes/20121214/dao-tao-theo-tin-chi-con-nhieu-bat-cap.aspx

6. Đào tạo theo tín chỉ ở Mỹ, Nguyễn Hữu Việt Hùng, www.tiasang.com.vn/default.aspx?labind=62&News=1560&catalogyID=6.

7. Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT.

SUMMARY

The educational and training system of Vietnam is under the process of transferring from yearly to credit training system. As a result, a variety of significant changes have occurred: the curriculum, the content of knowledge taught and studied, the application of IT as well as the management of students, lecturers and officers. These changes aim at the quality of graduates i.e. high-quality human power, which is the decisive and basic factor for the competitive competence and the stable development of the nation.

Đổi sách trong giáo dục...

(Tiếp theo trang 57)

- (1) Moise Ioan Achim - Lucia Cawbulea - Maria Popa - Silvia - Stefania Mihalache. **On the role of benchmarking in the higher education quality assessment.** *Annales Univeritatis Apulensis Series Oeconomica*, 2009, pages 853.
- (2) Diane M. Billings. **Using Benchmarking for continuous quality improvement in nursing education.** *Challenges faced by nurse educators*, 2006, pages 174.
- (3) Vũ Thị Phương Anh - Lê Quốc Thắng. "Đổi sách trong quản trị đại học: Kinh nghiệm thế giới và khả năng áp dụng tại Việt Nam". Tạp chí *Phát triển và Hội nhập* số 9, tháng 1/2011, tr. 65.

SUMMARY

In the context of deeply international integration and severe competitiveness in the educational domain at present in Vietnam, educational institutions are pressed to continuously to enhance the training quality for their stable operation and sustainable development. Among the methods and techniques of training quality improvement, benchmarking has emerged as a useful and effective tool. For effectively applying benchmarking method to foreign language education in Vietnam, institutions should understand it, its benefits to them in the competitive education environment and the procedures for carrying out a benchmarking project.

Dạy thêm - học thêm: thực trạng...

(Tiếp theo trang 62)

- (7) Quyết định số: 02/2013/QĐ-UBND ngày 01/02/2013 của chủ tịch UBND tỉnh Tây Ninh về ban hành Quy định về dạy thêm, học thêm trên địa bàn tỉnh Tây Ninh.
- (8) Quy chế đánh giá xếp loại giáo viên mầm non, giáo viên phổ thông, ban hành kèm quyết định số: 06/2006/QĐ - BNV ngày 21/3/2006 của Bộ trưởng Bộ Nội vụ.
- (9) Quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên trung học cơ sở, trung học phổ thông ban hành kèm theo Thông tư số 30/2009/TT-BGDĐT ngày 20/10/2009 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT.
- (10) Quy định về tiêu chuẩn danh hiệu thi đua của khối thi đua trung học phổ thông - ban hành kèm theo Quyết định số: 71/ QĐ-SGD-ĐT ngày 24/10/2012 của giám đốc Sở GD-ĐT Tây Ninh.

SUMMARY

In recent years, education and training industry has proposed several measures to prevent negative overtime in teaching and learning, but not all of the social frustrations. The paper analyzes and points out the negative reasons outside of teaching and learning has not been overcome and set out a number of measures to actively contribute to limit the secondary school teachers teaching the wrong overtime with the provisions of education and training.